

Tijd: 100 min

Titel: P.C. Hooft & MUIDERSLOT

Auteur: Jacques Brooijmans / Ilonka Verdurmen / Ida Schuurman

Thema: Muiderslot / Dichter P.C. Hooft

Voor: onder- en middenbouw vo

Inleiding:

Deze les bestaat uit twee delen. In de eerste les (50 minuten) bespreekt u met de leerlingen P.C. Hooft, het Muiderslot, de Muiderkring en de Rederijkers (zie Lesbrieven). De leerlingen kunnen samen een schrijfoopdracht uitvoeren waarbij ze rijmen en zich laten inspireren door een sonnet van Hooft.

In het tweede deel (ook als tweede aparte les van 50 minuten uit te voeren) schrijven de leerlingen een gedicht vanuit een thema in een vrijere vorm. De leerlingen kunnen kiezen uit vijf verschillende onderwerpen:

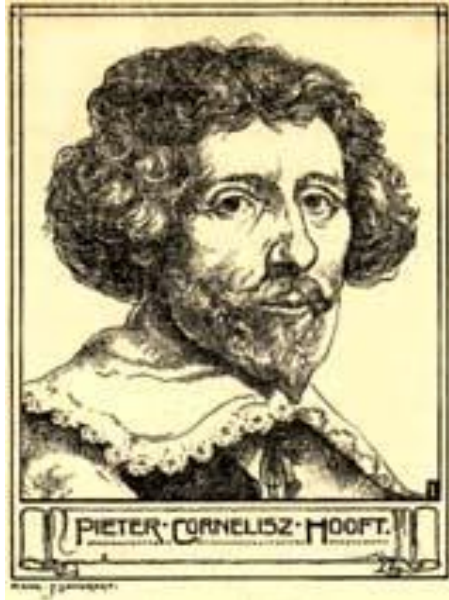
- Liefde en Tesseltje
- Bron en Warmoeshof
- Spiegeling en Tuinen
- Muiderslot en Pruimenboomgaard
- Amsterdam en Water

Het is de bedoeling dat de vijf verschillende schrijfoopdrachten met de bijbehorende gedichten en tekstfragmenten van Hooft op de achterkant worden gekopieerd zodat iedere leerling een eigen opdracht vel heeft. In de tijd van Hooft droegen de dichters hun gedichten voor en werden de mooiste verzen beloond met munten. Misschien kunt u in uw klas ook een *Kasteeljuweel* houden waarbij de leerlingen met poëzie een klein geldbedrag kunnen verdienen!

LESBRIEF KASTEEL JUWEEL & MUIDERSLOT

ACHTERGRONDINFORMATIE:

VRAAG 1: WIE WAS PIETER CORNELISZOON HOOFT ?

Zo'n vier honderd jaar geleden woonde en werkte de schrijver/dichter P.C. Hooft in het Muiderslot. Hij werd in 1609 door Prins Maurits benoemd tot drost van Muiden en baljuw van Gooiland. Drost betekent hoge ambtenaar en baljuw betekent vertegenwoordiger van de vorst. Vanuit die functie woonde hij 38 jaar in het Muiderslot, dat hij liet verbouwen tot een beter bewoonbare burcht.

Hooft kwam uit Amsterdam, waar hij veel kunstenaars, schrijvers en dichters kende, onder wie Vondel, Huygens, Roemer Visscher en Maria Tesselschade ('Tesseltje'). Hij nodigde hen vaak uit naar het Muiderslot te komen voor speciale bijeenkomsten.

In de winter woonde het gezin Hooft liever in hun Amsterdamse grachtenhuis, want het kon heel erg koud zijn in het kasteel.

In de Kruidhof stond zijn 'torentje', zijn houten schrijvershuisje. Daar schreef hij de prachtigste gedichten die hem de eervolle titel 'meester van de openluchtpoëzie' opleverden. Dichter en poëziekenner Gerrit Komrij schreef ooit: 'Alles komt bij hem neer op dans en licht, op springerigheid en ruimte.'

Hooft is vooral bekend om zijn liefdespoëzie. Zijn grote inspiratiebron en muze was de dichteres Maria Tesselschade, voor wie hij dit gedichtje schreef:

*O lofrijk keeltje! Nadat gij
al 's werelds stemmen was voorbij
gestreefd, en zat der aardse dingen,
ontbrak er meer niet dan partij
met 's hemels engelen te zingen.*

P.C. Hooft (Amsterdam 1581 – Den Haag 1647). Hooft werd vooral bekend als schrijver/dichter. Hij is naast Vondel en Bredero één van de voornaamste schrijvers van de Gouden Eeuw. Ook richtte hij zich op de staatkunde en de geschiedenis.

Hooft was de zoon van de Amsterdamse burgemeester C.P. Hooft. Na zijn studie aan de Latijnse school in Amsterdam ging hij op reis door Europa, met name naar Italië. Daarna studeerde hij rechten in Leiden. Hij trouwde tweemaal, met Christina van Erp en na haar dood met Heleonora Hellemans, met wie hij twee kinderen kreeg. Hooft begon al jong met het schrijven van toneelstukken. Het herdersstuk *Granida* schreef hij in 1605. Hij had grote bewondering voor schrijvers uit de Oudheid. Zijn bekendste werk met liefdespoëzie is *Emblemata amatoria* (1611). Tot op de dag van vandaag hoort zijn poëzie bij de 'canon' van de Nederlandse literatuurgeschiedenis. Zijn naam is verbonden aan de belangrijkste staatsprijs voor Nederlandse letterkunde, de P.C. Hooftprijs.

In zijn meer historische stukken als het toneelstuk *Geeraerd van Velsen* streeft hij een onafhankelijke, humanistische visie na. Het stuk gaat over de drama's die zich afspeelden rond graaf Floris V, bouwheer van het Muiderslot.

Tijdens de tweede helft van zijn leven schreef hij nauwelijks poëzie meer, hij wijdde zich liever aan zijn historische werk. In 1628 begon hij aan zijn *Nederlandse Historiën*, de voor hem deels eigentijdse geschiedenis van de 80-jarige oorlog. De eerste voltooide delen verschenen in 1642, de laatste delen verschenen postuum in 1654.

VRAAG 2: WAT WAS DE MUIDERKRING

Met Leonora aan zijn zijde ontving Hooft vele literaire vrienden en gasten op het Muiderslot, vooral 's zomers. Later is deze denkbeeldige kring van letterkundigen, geleerden en kunstenaars de geschiedenis ingegaan als de 'Muiderkring'. De vriendenkring bestond uit o.a. Maria Tesselschade ('Tesseltje') Visscher, haar zus Anna Roemer Visscher, Francisca ('Franse nachtegaal') Duarte, en de heren Constantijn Huygens, Casper Barlaeus, Gerard Vossius, Joost van den Vondel, Hugo de Groot, Laurens Reaal en Dirck Sweelinck. Er werd op het Muiderslot uit eigen werk voorgedragen, er werd gezongen, muziek gemaakt, gediscussieerd en natuurlijk ook voortreffelijk gegeten en gedronken. Vaak zal dit zich afgespeeld hebben in de Ridderzaal, de mooiste zaal van het Slot. Maar ook was het gezelschap in de zomer buiten in de pruimenboomgaard aan te treffen. Hoofts afscheidsgroet luidde dan ook: 'Tot in de pruimentijd'! Er zijn veel afbeeldingen over de Muiderking gemaakt. Een van de bekendste schilderijen hangt in de Ridderzaal, 'De Muiderking' van Kruseman. Maar dit gigantische schilderij werd zo'n 200 jaar later gemaakt, in de 19^e eeuw.

[AFB.7: Kruseman]

VRAAG 3 : WAT ZIJN REDERIJKERSKAMERS:

Het literaire leven in de 17^e eeuw

Amsterdam was in de 17^e eeuw een rijke, bloeiende stad met veel ruimte voor (schilder)kunst en literatuur. Mensen hadden genoeg geld om boeken aan te schaffen. En de meeste mensen konden lezen (maar konden niet vanzelf ook schrijven). Er ontstond een nieuw soort literatuur: meer gericht op de hogere kringen en de fijnproevers.

Maar aan de andere kant waren mensen ook samen met literatuur bezig. Er werden veel teksten gezamenlijk gemaakt en opgevoerd. Ook veel brieven geschreven, vaak met gedichten erbij.

De bedoeling was elkaars gedichten te verbeteren. En bij speciale gebeurtenissen stuurde men een passend gedicht, bijvoorbeeld over een bruiloft, geboorte of een begrafenis.

In die tijd bestonden er rederijderskamers, dat zijn een soort verenigingen waarin toneelstukken opgevoerd werden en gedichten voorgedragen. Hier konden mensen ook het schrijversvak leren, vooral het dichten. De Eglantier was de oudste rederijderskamer van Amsterdam. Hooft was lid van de Amsterdamse rederijderskamer 'In liefde bloeyende', waar de woord- en voordrachtskunst met volle overgave werd beoefend.

In die tijd werden er ook vaak voordrachtswedstrijden gehouden, onder de titel 'landjuweel', waarbij er geld of andere kostbaarheden te verdienen waren.

SCHRIJFOPDRACHT VOOR DE LEERLINGEN (30 minuten)

VOORBEREIDING (voer de opdracht alleen uit of in tweetallen)

1. Lees nu dit gedicht van P.C. Hooft:

Sonnet

*Mijn lief, mijn lief, mijn lief; soo sprack mijn lief mij toe,
Dewijl mijn lippen op haer lieve lipjes weiden.
De woordtjes alle drie wel claer en wel bescheiden
Vloeden mijn ooren in, en roerden ('ck weet niet hoe)
Al mijn gedachten om staech maelend nemmer moe;
Die 't oor mistrouwden en de woordtjes wederleiden.
Dies jck mijn vrouwe bad mij claerder te verbreiden
Haer onverwachte reên; en sij verhaelde' het doe.
O rijckdoom van mijn hart dat over liep van vreuchden!
Bedoven viel mijn siel in haer vol hart van deuchden.
Maer doe de morgenstar nam voor den dach haer wijck,
Is, met de claere son, de waerheit droef verresen.
Hemelsche Goôn, hoe comt de Schijn soo naer aen 't Wesen,
Het leven droom, en droom het leven soo gelijk?*

Kies nu twee regels uit dit gedicht. vertaal ze in modern Nederlands.
Lees de regels hardop dan is het makkelijker om te begrijpen wat de woorden zouden kunnen betekenen. Je mag ook jouw fantasie gebruiken!

Schrijf de cijfers 1 t/m 14 onder elkaar.
Schrijf jouw versie van de twee regels bij 1 en 2.

AUTOMATISCH SCHRIJVEN:

Ter voorbereiding schrijf je nu twee minuten lang alles wat je maar te binnenschiet wat op een of andere manier past bij jouw twee regels. Schrijf flarden van regels of losse woorden. Alles wat je denkt, voelt, je herinnert, wat je kunt verzinnen bij de twee regels. Welke plaats hoort erbij? Horen er geuren bij? Wat voor landschap? Wat voor geluiden? Zijn er harde of zachte materialen die je er bij kunt verzinnen? Is het dag of nacht? Wat voor kleuren horen erbij? Regent het? Ligt er sneeuw?

Na twee minuten lees je de woorden die je hebt geschreven over en zet je een streep onder de woorden die je misschien wel zou willen gebruiken.
Ga nu eens kijken hoe het gedicht van Hooft in elkaar zit.
Welke regels rijmen op elkaar?
Probeer zelf (alleen of samen) een nieuw gedicht te maken wat op dezelfde plekken rijmt. Gebruik de woorden die je hebt onderstreept.

Lees de mooiste regels voor! (10 minuten)

SCHRIJFOPDRACHT KASTEELJUWEEL MUIDERSLOT

LIEFDE & TESSELTJE

Maria Tesselschade Roemers Visscher (1594 – 1649)

door haar vader zo genoemd vanwege door hem geleden averij bij Texel van 44 volgeladen koopvaardijsschepen op 24 december 1593, was een van de eerste Nederlandse vrouwelijke dichters en zij was glasgraveester. Ze kwam vaak in de zomer naar het Muiderslot en maakte deel uit van de Muiderkring, een groep schrijvers en kunstenaars rondom P.C. Hooft. Zij was zeer geliefd. In de tuin rondom het Muiderslot staat een beeld van haar. Ze werd Tesseltje genoemd.

I

- **Schrijf drie woorden volgens jou horen bij 'Liefde'**
- **Schrijf drie woorden op volgens jou bij 'Tesseltje'**
Schrijf deze zes woorden onder elkaar!

II

- **Schrijf bij jouw zes woorden zes nieuwe woorden**
Schrijf deze nieuwe woorden er naast!
Het zijn woorden die er bij passen of woorden die er niet bij passen maar waar je aan moet denken.
Soms kun je ook woord combinaties maken bijvoorbeeld 'dunne bomen' of 'lang geleden'. Denk aan kleuren, voorwerpen, eigenschappen (hard, zacht, stil, ver), materialen, details, geuren, kleine dingen, lichaamsdelen.

III

- **Kies een persoon of een dier of een ding of iets uit de natuur**
Vanuit hem of haar schrijf je straks jouw gedicht. Dat kan in de 'ik'-vorm maar ook met 'hij' of 'zij'. Houd nog even geheim wie of wat jouw 'hoofdpersoon' is.

IV

- **Kies tussen droom en dagboek.**
DROOM: *jouw gedicht kan gaan over een (door jou verzonnen) droom of wens van jouw 'hoofdpersoon'*
DAGBOEK: *jouw gedicht gaat over iets wat jouw 'hoofdpersoon' zou kunnen hebben meegemaakt (dagboek), een gebeurtenis of jaargetijde*

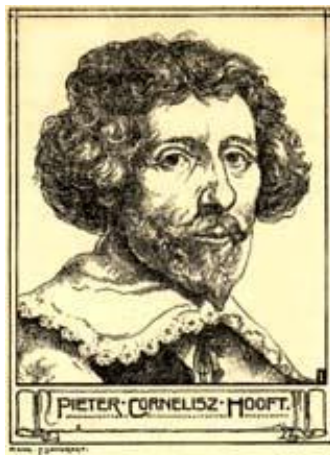
V

- **Kies één woord uit een van de gedichten van Hooft**
Dit woord mag je vertalen in het Nederlands van nu of je mag het vervoegen. De gedichten van Hooft staan op de achterkant van dit blaadje

VI

- **Schrijf nu een gedicht van 10 regels en verzin een TITEL**
*Je hoeft **niet** te rijmen!*
Doe alsof jij jouw hoofdpersoon bent.
Schrijf in de tegenwoordige tijd.
Regels van 2 – 7 woorden.
Gebruik de woorden die je hebt verzameld zoveel mogelijk.
Gebruik in ieder geval het woord uit het gedicht van Hooft

GEDICHTEN VAN Pieter Corneliszoon HOOFT (1581 – 1647)

O lofrijk keeltje! Nadat gij
al 's werlds stemmen was voorbij
gestreefd, en zat der aardse dingen,
ontbrak er meer niet dan partij
met 's hemels engelen te zingen.

(fragment van een gedicht voor Maria Tesselschade)

Sonnet

Mijn lief, mijn lief, mijn lief; soo sprack mijn lief mij toe,
Dewijl mijn lippen op haer lieve lipjes weiden.
De woordtjes alle drie wel claer en wel bescheiden
Vloeden mijn ooren in, en roerden ('ck weet niet hoe)
Al mijn gedachten om staech maelend nemmer moe;
Die 't oor mistrouwden en de woordtjes wederleiden.
Dies jck mijn vrouwe bad mij claerder te verbreiden
Haer onverwachte reên; en sij verhaelde' het doe.
O rijckdoom van mijn hart dat over liep van vreuchden!
Bedoven viel mijn siel in haer vol hart van deuchden.
Maer doe de morgenstar nam voor den dach haer wijck,
Is, met de claere son, de waerheit droef verresen.
Hemelsche Goôn, hoe comt de Schijn soo naer aen 't Wesen,
Het leven droom, en droom het leven soo gelijk?

AAN JOFFRE ANNE ROEMER VISSCHERS

Zo 't u, met diamant, lust op een glas te stippen:
't Is in de vlinderteelt. Het geestige gedrocht
Ziet of het lavenis aan sap van druiven zocht
En zit zo kuin, men zou het van de roemer knippen.
Neemt gij penseel of naald: daar worden kuil en klippen
Geschapen, bos en berg; en 't vochte veld bedocht
Met groene grassen, waar 't welvarend vee naar tocht.
Dat haalt zijn aâm, zo 't schijnt: en staat met gaande lippen.
Boetseert uw aardige hand, en maakt een mens van leem;
't Haalt bij Prometheus werk. Maar wen g' u in de veem
Der zanggodinnen vlijt; en woorden schoongeschreven,
Een redelijke ziel, met wakre zin instort:
Zo blijkt dat gij al 't geen, dat lijf of leven schort,

Van beids kunt geven; dan de dichte 't eeuwig leven.

SCHRIJFOPDRACHT KASTEELJUWHEEL MUIDERSLOT

BRON & WARMOESHOF

I

- Schrijf drie woorden volgens jou horen bij 'Bron'
  - Schrijf drie woorden op volgens jou bij 'Warmoeshof'
- Schrijf deze zes woorden onder elkaar!*

II

- Schrijf bij jouw zes woorden zes nieuwe woorden
- Schrijf deze nieuwe woorden er naast!*
Het zijn woorden die er bij passen of woorden die er niet bij passen maar waar je aan moet denken.
Soms kun je ook woord combinaties maken bijvoorbeeld 'dunne bomen' of 'lang geleden'. Denk aan kleuren, voorwerpen, eigenschappen (hard, zacht, stil, ver), materialen, details, geuren, kleine dingen, lichaamsdelen.

III

- Kies een persoon of een dier of een ding of iets uit de natuur
- Vanuit hem of haar schrijf je straks jouw gedicht. Dat kan in de 'ik'-vorm maar ook met 'hij' of 'zij'. Houd nog even geheim wie of wat jouw 'hoofdpersoon' is.*

IV

- Kies tussen droom en dagboek.
- DROOM:** *jouw gedicht kan gaan over een (door jou verzonnen) droom of wens van jouw 'hoofdpersoon'*
- DAGBOEK:** *jouw gedicht gaat over iets wat jouw 'hoofdpersoon' zou kunnen hebben meegemaakt (dagboek), een gebeurtenis of jaargetijde*

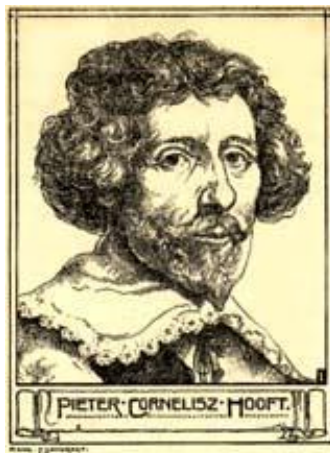
V

- Kies één woord uit een van de gedichten van Hooft
- Dit woord mag je vertalen in het Nederlands van nu of je mag het vervoegen.*
De gedichten van Hooft staan op de achterkant van dit blaadje

VI

- Schrijf nu een gedicht van 10 regels en verzin een TITEL
- Je hoeft **niet** te rijmen!*
Doe alsof jij jouw hoofdpersoon bent.
Schrijf in de tegenwoordige tijd.
Regels van 2 – 7 woorden.
Gebruik de woorden die je hebt verzameld zoveel mogelijk.
Gebruik in ieder geval het woord uit het gedicht van Hooft

GEDICHTEN VAN Pieter Corneliszoon HOOFT (1581 – 1647)

Ik schouw de wereld aan
Ik schouw de wereld aan,
En naar gewoonte gaan
Zie ik vast alle dingen,
Zij zijn dan groot of klein;
Maar ik helaas! alleen
Blijf vol veranderingen.

De dag die voert de nacht,
Het windje wispelt zacht,
Over de groene dallen,
Het woud de bergen siert;
Maar ik ben heel verkiert,
En blijf verkiert in allen.

De zon, naar d'oude sleur,
De dode kruiden, deur
Zijn hitte, doet verrijzen,
Die doen haar open blij;
Maar wie kan toch in mij
Levendig leven wijzen?

Het teder zwakke gras,
En 't vrolijke gewas
Gedijt bij dauw en regen,
Die 't dorstig aardrijk voedt;
Maar wat dat mij ontmoet,
't is nimmermeer te degen.

Het wild gedierte springt
't gevogelt dertel zingt,
De wufte nimfen vlijen
Bebloemd haar aan de dans;
Maar kruid noch rozenkrans
verdrijft mijn fantasijen.

verkiert: verkeerd

te degen: terdege, naar behoren fragment uit Theseus en Ariadne (1602)

SCHRIJFOPDRACHT KASTEELJUWEEL MUIDERSLOT

SPIEGELING & TUINEN

I

- **Schrijf drie woorden volgens jou horen bij 'Spiegeling'**
- **Schrijf drie woorden op volgens jou bij 'Tuinen'**
Schrijf deze zes woorden onder elkaar!

II

- **Schrijf bij jou zes woorden zes nieuwe woorden**
Schrijf deze nieuwe woorden er naast!
Het zijn woorden die er bij passen of woorden die er niet bij passen maar waar je aan moet denken.
Soms kun je ook woord combinaties maken bijvoorbeeld 'dunne bomen' of 'lang geleden'. Denk aan kleuren, voorwerpen, eigenschappen (hard, zacht, stil, ver), materialen, details, geuren, kleine dingen, lichaamsdelen.

III

- **Kies een persoon of een dier of een ding of iets uit de natuur**
Vanuit hem of haar schrijf je straks jou gedicht. Dat kan in de 'ik'-vorm maar ook met 'hij' of 'zij'. Houd nog even geheim wie of wat jou 'hoofdpersoon' is.

IV

- **Kies tussen droom en dagboek.**
DROOM: *jou gedicht kan gaan over een (door jou verzonnen) droom of wens van jou 'hoofdpersoon'*
DAGBOEK: *jou gedicht gaat over iets wat jou 'hoofdpersoon' zou kunnen hebben meegemaakt (dagboek), een gebeurtenis of jaargetijde*

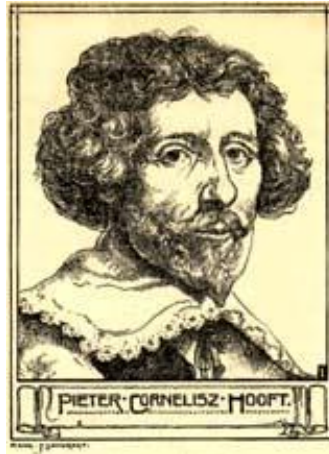
V

- **Kies één woord uit een van de gedichten van Hooft**
Dit woord mag je vertalen in het Nederlands van nu of je mag het vervoegen.
De gedichten van Hooft staan op de achterkant van dit blaadje

VI

- **Schrijf nu een gedicht van 10 regels en verzin een TITEL**
*Je hoeft **niet** te rijmen!*
Doe alsof jij jou hoofdpersoon bent.
Schrijf in de tegenwoordige tijd.
Regels van 2 – 7 woorden.
Gebruik de woorden die je hebt verzameld zoveel mogelijk.
Gebruik in ieder geval het woord uit het gedicht van Hooft

GEDICHTEN VAN Pieter Corneliszoon HOOFT (1581 – 1647)

WANNEER DOOR 'S WERELDS LICHT DE BLINDGEBOREN JONGEN

Wanneer door 's werelds Licht* de blindgeboren jongen
Gezicht verkreeg, hij stond verwonderd en bedeesd.
Beweging, verwe*, stal van plant, van mens, van beest
Verbluften zijn gedacht' en liefelijk besprongen.

Voorts: sloten, torens, schier ten hemel hoog gesprongen,
Het tijd-verdrijf van 's mensen onderwind-al-geest;
Maar de zienlijke* god, de schone Zonne, meest.
Zijn tonge zweeg, 't gemoed dat riep om duizend tongen!

Even aleens, mijn Licht, wanneer gij mij verschijnt
En dat mijn ziel ontdekt uw ziels sieraden vindt,
Die 't oge mijns gemoeds, dat t'haarwaarts strekt, ontmoeten,

Zo zwelt mijn hart van vreugd en van verwond'ring diep
En danke jegens u en jegens die u schiep,
Totdat het berst en valt gebroken voor uw voeten.

's werelds Licht – Christus
verwe - kleur / zienlijke - zichtbare
mijn Licht - de geliefde van de dichter

Leidsterren van mijn hoop, planeten van mijn jeugd

Leidsterren van mijn hoop, planeten van mijn jeugd,
Vermogen ogen schoon, in hemels vuur ontsteken,
Als gij uw vensters luikt, zo ziet men mij ontbreken
Mijns levens onderhoud, een teder-zoete vreugd.

Want gij besluit daarin een zaligende deugd,
Vriend'lijke vrolijkheid. De Min met al zijn trekken,
Jok, lach, bevalligheid daarinne zijn geweken,
En wat ter wereld is van wellust en geneugt.

Nature, die daar schijnt in droeve damp begraven
Door 't missen van uw glans, betreurt haar rijkste gaven,
Die ge altezaam besluit in plaats zo nauw bepaald.

Doch nauw en is zij niet, gelijk het schijnt van buiten,
Maar wijd en woest genoeg om alles in te sluiten

Waar zich mijn wufte ziel zo ver in heeft verdwaald.

SCHRIJFOPDRACHT KASTEELJUWEEL MUIDERSLOT

MUIDERSLOT & PRUIMENBOOMGAARD

I

- **Schrijf drie woorden volgens jou horen bij 'Muiderslot'**
- **Schrijf drie woorden op volgens jou bij 'Pruimenboomgaard'**
Schrijf deze zes woorden onder elkaar!

II

- **Schrijf bij jouw zes woorden zes nieuwe woorden**
Schrijf deze nieuwe woorden er naast!
Het zijn woorden die er bij passen of woorden die er niet bij passen maar waar je aan moet denken.
Soms kun je ook woord combinaties maken bijvoorbeeld 'dunne bomen' of 'lang geleden'. Denk aan kleuren, voorwerpen, eigenschappen (hard, zacht, stil, ver), materialen, details, geuren, kleine dingen, lichaamsdelen.

III

- **Kies een persoon of een dier of een ding of iets uit de natuur**
Vanuit hem of haar schrijf je straks jouw gedicht. Dat kan in de 'ik'-vorm maar ook met 'hij' of 'zij'. Houd nog even geheim wie of wat jouw 'hoofdpersoon' is.

IV

- **Kies tussen droom en dagboek.**
DROOM: *jouw gedicht kan gaan over een (door jou verzonnen) droom of wens van jouw 'hoofdpersoon'*
DAGBOEK: *jouw gedicht gaat over iets wat jouw 'hoofdpersoon' zou kunnen hebben meegemaakt (dagboek), een gebeurtenis of jaargetijde*

V

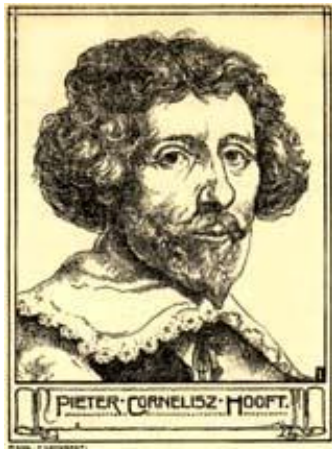
- **Kies één woord uit een van de gedichten van Hooft**
Dit woord mag je vertalen in het Nederlands van nu of je mag het vervoegen.
De gedichten van Hooft staan op de achterkant van dit blaadje

VI

- **Schrijf nu een gedicht van 10 regels en verzin een TITEL**
*Je hoeft **niet** te rijmen!*
Doe alsof jij jouw hoofdpersoon bent.
Schrijf in de tegenwoordige tijd.
Regels van 2 – 7 woorden.
Gebruik de woorden die je hebt verzameld zoveel mogelijk.
Gebruik in ieder geval het woord uit het gedicht van Hooft

GEDICHTEN VAN Pieter Corneliszoon HOOFT (1581 – 1647)

Nijdige Tijd, waarom is 't dat gij u versnelt
Nijdige Tijd, waarom is 't dat gij u versnelt
Meer dan gij zijt gewoon? Laat gij het u verdrieten
Dat ik de Hemel van Liefs bijzijn mag genieten?
Wat schaadt u mijn geluk dat gij u daar in kwelt?

Een grijsaard zijt gij, Tijd, en proefde nooit 't geweld,
Van 'tgene, dat ze Liefde en zoete Weerliefd' hieten.
Helaas, de tranen blank over mijn wangen vlieten
Als ik aan't uurwerk denk dat kwalijk was gesteld.

Och Meester, die de tijd met uren af kunt meten,
Gistr'avond miste gij en had uw kunst vergeten:
Wel vier maal sloeg de klok in min dan een kwartier.

Maar na mijns Liefs vertrek, doordien 't begon te dagen,
En heeft de klokke boven zes maal niet geslagen,
In ene tijd, docht mij, van twalef uren schier.

AAN EEN NIEUWGEBOREN JONGEN

O jongen, verse vrucht, die uit het slaaprig leven,
In moeders schoot geleefd, door sporen van de tijd,
Die niet in stilte laat, tot ouders vreugde zijt
In der zinnen gewoel en 't wakend licht gedreven,

Nu heeft u de geboort aan 't Luk overgegeven
Dat school van wissel houdt; de droevige verblijdt,
De blijde droevig maakt; verheft, en nedersmijt;
En tussen hoop en vrees, doet alle zielen zweven.

Op onversufte moed de zegerijke God
Geef u te schutten af de pijlen, waar het Lot
In zijn verbolgenheid u mede zal beschieten;

Ook hare gaven, als 't u mildelijk bedenkt
En rijkdom, wellust, eer, uit volle vaten schenkt,
Met dankbare genoeg' voorzichtig te genieten.

In dit sonnet uit 1620 begroet Hooft de geboorte van een zoon van een vriendin Ida Qekels.

SCHRIJFOPDRACHT KASTEELJUWEEL MUIDRSLOT

AMSTERDAM & WATER

I

- **Schrijf drie woorden volgens jou horen bij 'Amsterdam'**
- **Schrijf drie woorden op volgens jou bij 'Water'**
Schrijf deze zes woorden onder elkaar!

II

- **Schrijf bij jouw zes woorden zes nieuwe woorden**
Schrijf deze nieuwe woorden er naast!
Het zijn woorden die er bij passen of woorden die er niet bij passen maar waar je aan moet denken.
Soms kun je ook woord combinaties maken bijvoorbeeld 'dunne bomen' of 'lang geleden'. Denk aan kleuren, voorwerpen, eigenschappen (hard, zacht, stil, ver), materialen, details, geuren, kleine dingen, lichaamsdelen.

III

- **Kies een persoon of een dier of een ding of iets uit de natuur**
Vanuit hem of haar schrijf je straks jouw gedicht. Dat kan in de 'ik'-vorm maar ook met 'hij' of 'zij'. Houd nog even geheim wie of wat jouw 'hoofdpersoon' is.

IV

- **Kies tussen droom en dagboek.**
DROOM: *jouw gedicht kan gaan over een (door jou verzonnen) droom of wens van jouw 'hoofdpersoon'*
DAGBOEK: *jouw gedicht gaat over iets wat jouw 'hoofdpersoon' zou kunnen hebben meegemaakt (dagboek), een gebeurtenis of jaargetijde*

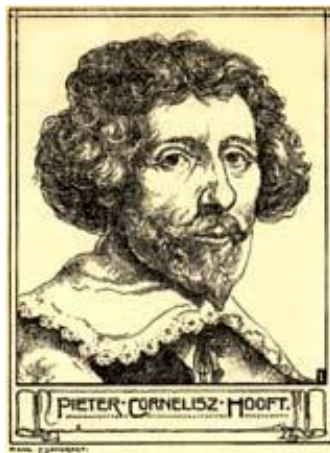
V

- **Kies één woord uit een van de gedichten van Hooft**
Dit woord mag je vertalen in het Nederlands van nu of je mag het vervoegen.
De gedichten van Hooft staan op de achterkant van dit blaadje

VI

- **Schrijf nu een gedicht van 10 regels en verzin een TITEL**
*Je hoeft **niet te rijmen!***
Doe alsof jij jouw hoofdpersoon bent.
Schrijf in de tegenwoordige tijd.
Regels van 2 – 7 woorden.
Gebruik de woorden die je hebt verzameld zoveel mogelijk.
Gebruik in ieder geval het woord uit het gedicht van Hooft

GEDICHTEN VAN Pieter Corneliszoon HOOFT (1581 – 1647)

Leonoor
Leonoor, mijn lieve licht,
Voor uw oog de zonne zwicht
Met haar blonde stralen,
Die gans niet, in mijn gezicht,
Bij zijn glorie halen.

Vonken folie aan die git,
Gitten met uw gouden pit,
Bliksemt niet zo fellijk
Dat het hart, dat u aanbidt,
T' ene maal verwellek.

Lieve Leonoor, gij moordt
't Harte dat u toebehoort
Met uw lieve lonken,
Zo mij niet een troostig woord
Komt in 't oor geklonken.

Woordjes kunt gij duizend smeên,
Die daar geestig, aardig, heen-
Vliên als minnegoodjes.
Maar tot troost en komt er geen
Uit de ivoren slootjes.

Houd uw eigen slaaf te râ.
Zalig kunt g'hem maken dra,
Zo gij slechts laat slippen,
Op zijn bedde, een gunstig ja
Uit die lieve lippen.

Dit sonnet is een loflied van Hooft op de ogen van zijn geliefde.
Zij zijn de sterren die zijn lot bepalen.

MOSTERD (1683)

Zo scherp van smaak, zo zoet van name!
Spraak-vormers, eij, hoe gaat dat samen?
'K weet niet hoe 't anderen verstaan,
Ik proef er niets Most*-aardigs aan.

* most - (nog niet volledig gegist) druivensap

